

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 488/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen potilasturvallisuusteeman ylläpidosta ja potilasvahinkojen määrästä Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 488/2016 vp:

Miten hallitus kokee potilasturvallisuusteeman ylläpidon yhteiskunnallisessa keskustelussa ja

millaiset ovat suomalaiset potilasvahinkotilastot tällä hetkellä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistaminen on eri tahojen yhteinen tehtävä. Siitä käytävä yhteiskunnallinen keskustelu korostaa asian tärkeyttä. Potilasturvallisuutta on kehitetty Suomen terveydenhuollossa erityisesti tällä vuosituhanella. Sosiaali- ja terveysministeriön potilasturvallisuusstrategian 2009-2013 keskiössä oli ennakoiva potilasturvallisuuden hallinta, turvallisuuden edistäminen suunnitelmallisesti ja riittävin voimavaroin sekä potilasturvallisuuden huomioiminen terveydenhuollon tutkimuksessa ja opetuksessa. Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia on parhaillaan päivitettävänä sosiaali- ja terveysministeriössä, ja se laajennetaan koskemaan myös sosiaalihuollon asiakkuuksia. Strategiaa päivitetään erityisesti potilaan ja asiakkaan näkökulmasta. Hyvinvoinnin ja terveyden ministerityöryhmä on osaltaan hyväksynyt valmisteilla olevan potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian 11.10.2016 ja katsoo että strategia tulisi viedä valtioneuvoston periaatepäätökseksi.

Potilasvahinkoilmoitusten määrä on kasvussa. Vuonna 2010 tehtiin Potilasvakuutuskeskukselle 7329 vahinkoilmoitusta ja vuonna 2015 8242 ilmoitusta. Tämänhetkisen arvion mukaan tänä vuonna tehdään n. 8300 vahinkoilmoitusta. Korvattavaksi katsottujen potilasvahinkojen määrä on kuitenkin pysynyt suhteellisesti samana n. 2200-2400 tapauksena. Luvut kertovat siitä, että potilasvahinkoilmoitusten tekemisen kynnyks on madaltunut, mitä voidaan pitää positiivisena asiana, vaikka kaikkien ilmoitusten kohdalla korvausedellytykset eivät täytykään.

Kansainvälisten selvitysten perusteella on päädytty arvioimaan, että vain pieni osa hoidosta aiheutuvista haitoista ilmenee valvonta- ja korvausjärjestelmien kautta. Tämän johdosta potilasvahinkojen yleisyyttä ja esiintyvyyttä on vaikea arvioida ja tehdä niistä perusteltuja johtopäätöksiä esim. todellisen potilasturvallisuustilanteen suhteen. Siihen mitkä vahingot lopulta ilmoitetaan, vaikuttavat muutkin kuin lääketieteelliset seikat, kuten vahingon rahallinen suuruus ja muu vakuutusturva sekä mahdollinen epätietoisuus potilasvakuutuksen korvausturvasta. Potilasvakuutuskeskus on uudistanut täysin kotisivunsa pyrkien kattavaan ja avoimeen sekä jatkuvaan tiedonjakoon potilasvakuutusturvasta asiakkaille ja terveydenhuollon

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 488/2016 vp

toimijoille. Terveystieteiden ammattihenkilöillä on neuvontavelvollisuus ja potilasasiamiehet auttavat tarvittaessa potilasvahinkoilmoitusten laatimisessa. Tulevaisuudessa tarvitaan eri tiedonkeruumenetelmiä käyttäen koottua kokonaiskuvaa ja nykyistä ajantasaisempaa tietoa potilas- ja asiakasturvallisuustilanteesta. Osana sote-uudistusta valmistellaan kansallisia indikaattoreita laadun seurantaan ja vertailuun. Tämä sisältää myös potilas- ja asiakasturvallisuuden indikaattorit. Tärkeää on, että koulutuksella turvataan potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian jatkuvuus ja toteutuminen käytännön työssä.

Helsingissä 14.10.2016

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula